

Vänsterpartiet Dalarnas regiongrupp, årsberättelse 2021

För oss i Vänsterpartiet är ett jämlikt samhälle med en jämlik hälsa för alla, ett huvudfokus. Regionpolitiken omfattar stora delar av vår vardag. Varje dag sker många tusen händelser som alla bygger på att regionens verksamheter fungerar. Någon får uppleva sitt livs lyckligaste ögonblick på kvinnokliniken (varje dag föds i genomsnitt nio barn i Dalarna), en annan sitter och läser tidningen i bussen på väg till jobbet (27 000 resor görs i genomsnitt dagligen med Dalatrafik).

Region Dalarna styrs av en högermajoritet bestående av M, C, L, Kd, Mp och Dsp. Vi agerar i opposition med sex mandat i regionfullmäktige. Vi lägger ett eget budgetalternativ som opposition. Vi har agerat kraftfullt i frågor som rör privatiseringar inom sjukvården. Under året har vi fokuserat särskilt på privatiseringen av barn- och ungdomspsykiatri, BUP och privatiseringsförsöket av ambulanssjukvården. Klimat, miljö och regionala frågor har även legat i fokus.

Covid 19

Den pågående pandemin har tydliggjort de svårigheter som fragmentiseringen av hälso- och sjukvården skapat. Privatiseringar av det offentliga har lett fram till att ingen region eller kommun kan ha en hel överblick eller rådighet över de olika hälso- och sjukvårdsinsatser, tillgång till sjukvårdsmaterial samt den läkemedelshantering som behöver samordnas. Arbetet har därigenom blivit mer kostsamt och tungrovt. Bristen på sjukvårdspersonal (ffa sjuksköterskor) har skapat stora påfrestningar i vården och orsakat mycket overtidsarbete, schemaändringar och uppskjuten vård. Regionfullmäktige har under en del av året haft halverat antal ledamöter pga pandemin sedan i våras. Den borgerliga majoriteten har motsatt sig att ha digitala regionfullmäktigen vilket är beklagligt.

Regionens ekonomiska resultat

Resultatet för 2021 är plus 597 milj kr exklusive orealiserade vinster. Betydande tillskott har skett i riktade statsbidrag. Bruttokostnadsutvecklingen har varit hög. Skatteintäkter har ökat. Dock ett lägre resultat jämfört med 2020, exklusive orealiserade vinster. Det goda resultatet beror till stor del på kraftigt ökade medel från staten pga pandemin. Tandvård och kollektivtrafik har fortsatt stora minusresultat.

Eget budgetförslag 2021

Vi lade i år fram ett eget budgetförslag där vi prioriterade följande uppdrag för 2021:

Hälso- och sjukvård: 135 miljoner kr extra direkt till HSN (Hälso- och sjukvårdsnämnden) i stället för att som Dalasamverkan gömma undan pengarna i finansförvaltningen. 111 miljoner kr till förbättrad vård och ökad tillgänglighet.

Barn- och ungdomspsykiatri, BUP: Verksamheten ska bedrivas i egen regi. Vi motsatte oss att flytta 86 milj kr från Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) till Hälsoval då medel till BUP splittras upp mellan privata vårdgivare och vår egen verksamhet. Vi återför dessa medel till hälso- och sjukvårdens budget för att där oavkortat gå till vår egen Barn- och ungdomspsykiatri. Vi förstärker BUP ytterligare med 10 miljoner kr för att skapa möjligheter för verksamheten att anställa ytterligare personal och kunna erbjuda en god utredning och behandling till barn och ungdomar.

6 tim arbetsdag: Vänsterpartiet har länge drivit frågan om förkortad arbetstid och vi ser att det nu är ett gyllene tillfälle att prova detta. Personalen är trött och skulle må väl av att få mer tid för vila och rekreation. En utvilad personal kan också innebära att produktionen kan ökas. Vi avsatte 7 milj kr för att under 2022 kunna göra ett försök med 6-timmars arbetsdag på tex dagkirurgin i Falun. Som exempel kan nämnas att Vänsterpartiet och Moderaterna i Värmland kommit överens om att genomföra 6-timmars arbetsdag på försök. Dalarna borde inte vara sämre.

Satsning på undersköterskor: Vänsterpartiet vill under 2022 göra ytterligare satsningar på personal och avsatte 3 milj kr till utbildning för undersköterskor till specialistundersköterskor. Vi avsätter även 1 milj kr för lönesatsning efter genomförd utbildning.

Digitala Hälsorum: Tillgänglighet till den nära vården är viktig för alla och särskilt äldre personer på landsbygden känner ofta att vården är för långt bort. I det digitala Hälsorummet kan det finnas möjlighet att mäta blodtryck, ta enklare blodprov och ha en digital kontakt med vårdcentralen. Vi satsade i vår budget 3 milj kr för att i snabbare takt få fler enheter på plats.

Tandvård i hela länet: En god och nära tandvård är också viktig för länets invånare. En god tandhälsa har alltmer blivit en klassfråga och då duger det inte att göra som Dalasamverkan och stänga ner små tandvårdskliniker på mindre orter. För att underlätta rekrytering avsatte vi 3,8 miljoner kr för avskrivning av studielån till 5 tandläkare och 5 tandhygienister som är beredda att arbeta på mindre kliniker.

Folkhälsosatsningar: Vikten av en god folkhälsa och behovet av kunskap om hälsa och sjukdomar har visat sig med all önskvärd tydlighet under det senaste årets pandemi. Som vanligt drabbar sjukdomar i högre grad dem med låg utbildning och sämre ekonomi. Regionens ansvar måste då vara att ge all stöttning och kunskap som är möjlig för att utjämna hälsoskillnader. Vårdcentralerna har ett uppdrag att erbjuda hälsosamtal till personer över 50 år. Goda vanor måste grundläggas tidigare i livet. Vi satsade därför 12,5 milj kr till vårdcentralerna för att de ska kunna utöka sin personal och klara av att erbjuda alla personer listade på vårdcentralen hälsosamtal. Dessutom satsade vi också 1,5 milj kr för att kunna ge ut hushållstidningen 1177 till alla hushåll. Det är en tidning som ges ut 4 gånger per år och som innehåller information och kunskap om relevant hälso och sjukvård. Vi föreslår också att personer över 65 år skall erbjudas gratis vaccin mot pneumokocker. Vi avsatte 1 milj kr för det ändamålet. Medel som vi väljer att prioritera till våra äldre medborgare i stället för att som Dalasamverkan lägga det på nystartsbidrag till privata vårdcentraler.

Kulturlivet: Det kommer att ta tid för kulturlivet att återhämta sig efter pandemin. Därför föreslog vi extra medel, 3 milj kr, för kulturlivet år 2022. För att på så sätt skapa bättre förutsättningar för arrangörer, konstutövare och publik att återstarta Dalarnas rika kulturliv.

Fontänhus: Vi satsade ytterligare 1,5 miljoner kr på Fontänhus. Fontänhusens modell är en psykosocialt arbetsinriktad rehabilitering som stödjer människor som lever med psykisk ohälsa och som är på väg mot återhämtning. Grundtanken är att ta tillvara och utveckla människors friska sidor genom arbete och gemenskap.

Kollektivtrafik: Det bör vara så lätt och lockande som möjligt att välja att åka kollektivt istället för att ta bilen. Vi vill erbjuda våra resenärer ett årskort som kostar en tia om dagen och kan betalas per månad via autogiro. För att komma igång med en test avsatte vi 1 milj kr. Vi vill också underlätta för ungdomar genom att göra sommarlovskorten avgiftsfria och till det lade vi 3 miljoner kr. För de personer som åker färdtjänst och bor i gränstrakterna mot andra regioner anser vi att man inte skall försvåra deras tillvaro ytterligare utan avsatte vi 1,5 miljoner kr för att möjliggöra att åka 3 mil utanför länsgränsen utan ytterligare kostnad. Den regionala utvecklingen är av största betydelse för att vi ska kunna ha en god utveckling i hela länet.

Regional utveckling: Förstärkning med 2 milj kr.

Motioner, interpellationer mm

- Reserverat oss i frågan om höjda biljettpriser i kollektivtrafiken.
- Flera yrkanden i olika nämnder om att inte prioritera kommersiellt flyg i regionen av klimatskäl.
- Motion om hälsosamtal till alla vuxna i befolkningen samt att ge ut papperstidningen 1177.
- Motion om personalfrämjande åtgärder för att bidra till återhämtning efter arbetet med Covid19 vård.
- Initiativärende om att införa skyltar i bussar med rullande text.
- Yrkat på ett mer kritiskt remissvar från regionen vad det gäller statlig utredning om uppluckrat strandskydd.
- Yrkat på ett mer kritiskt remissvar från regionen vad det gäller statlig utredning om stärkt äganderätt i skogen.
- Motion om att minska köttkonsumtionen från idisslardjur med 25 procent i regionens verksamheter. Att även byta ut hälften av den grädde och mjölk som används mot havrebaserad motsvarighet.
- Motion om att åka med kollektivtrafik för en tia om dagen i hela Dalarna.
- Reservation mot beslutet om att införa ett nytt måltidssystem i Region Dalarna.
- Motion om test med 6 tim arbetsdag/30 tim arbetsvecka med bibehållen heltidslön vid en dagkirurgisk enhet i Region Dalarna.
- Interpellation om hur regionen motarbetar rasistiska beteenden inom hälso- och sjukvård och tandvård.
- Motion om att underlätta rekrytering av tandläkare och tandhygienister.

Artiklar

- Klart att vården behöver resurser. Maja Gilbert tillsammans med S.
[Debatt: Klart att vården behöver resurser! – Dala-Demokraten \(dalademokraten.se\)](#)
- Transportera inte runt patienternas mat på vägarna. Maja Gilbert tillsammans med S.
[Debatt: Transportera inte runt patienternas mat på vägarna – Dala-Demokraten \(dalademokraten.se\)](#)
- Nödvändig reträtt för regionstyret. Maja Gilbert.
[Debatt: Nödvändig reträtt för regionstyret \(dalademokraten.se\)](#)
- Vad är ett löfte från KD och DSP värt? Maja Gilbert.
[Debatt: Vad är ett löfte från KD och DSP värt? – Dala-Demokraten \(dalademokraten.se\)](#)

- Lek inte affär med Barn- och ungdomspsykiatri. Maja Gilbert.
[Debatt: Lek inte affär med Barn- och ungdomspsykiatri – Dala-Demokraten \(dalademokraten.se\)](#)
- BUP och de blågrönas obefintliga konsekvensanalys. Maja Gilbert.
[Debatt: BUP och de blågrönas obefintliga konsekvensanalys – Dala-Demokraten \(dalademokraten.se\)](#)
- Den som sätter barnets bästa i första rummet skrotar "Vårdval BUP". Maja Gilbert tillsammans med S. [DEBATT: Den som sätter barnets bästa i första rummet skrotar "Vårdval BUP" – DT](#)
- Öka resandet i länets kollektivtrafik – sänk biljettpiserna. Kajsa Fredholm
[DEBATT: Öka resandet i länets kollektivtrafik – sänk biljettpiserna – DT](#)
- Logiskt haveri hos Centerpartiet. Kajsa Fredholm, Patrik Liljeglöd.
[Logiskt haveri hos Centerpartiet – Dala-Demokraten \(dalademokraten.se\)](#)
- Tredje gången gillt för Socialdemokraterna. Kajsa Fredholm, Ida Friberg, Patrik Liljeglöd.
[Tredje gången gillt för Socialdemokraterna – Dala-Demokraten \(dalademokraten.se\)](#)

Om regiongruppen

Landstingsgruppen har haft ca 13 gruppmöten under året, de flesta digitala. Pandemin har satt stopp för sedvanliga verksamhetsbesök samt partiföreningsbesök. Vårt regionråd Maja Gilbert Westholm har dock gjort flera digitala besök i verksamheter. Vi har, förutom gjort eget budgetförslag arbetat fram ett förslag till valplattform.

De ordinarie sex platserna i landstingsfullmäktige består av fyra kvinnor och två män.

Så här ser uppdragen ut

Maja Gilbert Westholm, Falun: oppositionsråd, gruppleddare, ord led Regionfullmäktige, ord led Regionstyrelse, ord led Hälso- och sjukvårdsnämnd, ers Regionstyrelsens Personalutskott, ord led Regionstyrelsens Arbetsutskott, ord ledamot Dalarnas forskningsråd, ers Funktionshinderrådet.

Kajsa Fredholm, Leksand: politisk sekreterare, ord led Regionfullmäktige, ord led Regional utvecklingsnämnd, ord led forskningsberedning, ers Hälsovalsberedning. Även ers i SKR beredning för primärvård och äldreomsorg.

David Örnberg, Mora: ord led Regionfullmäktige, ord ledamot Kollektivtrafiknämnd, ers Regionstyrelse, företrädare.

Josefin Heed, Avesta: ord led Regionfullmäktige, ord led Kultur- och bildningsnämnd, ers Regional utvecklingsnämnd.

Matts Hammarqvist, Borlänge: ord led Regionfullmäktige, ord led Valberedning, ers Hälso- och sjukvårdsnämnd, ord led Servicenämnd.

Zohreh Anhari, Falun: ord led Regionfullmäktige, ord led Tandvårdsnämnd, ers Patientnämnd.

Lars Holmgren, Smedjebacken: ers regionfullmäktige.

Sten G Johansson, Ludvika: ers regionfullmäktige.

David Steen, Falun: ers regionfullmäktige.

Lillebil Högberg Hermelin, Falun: ers regionfullmäktige.

Ida Friberg, Ludvika, ers regionfullmäktige.

Vänsterpartiets regiongrupp 2203